

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Кафедра технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Освітньо-професійна програма: Туризм

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Умань–2023

Розробники програми:

Кирилюк І. М., к. е. н., доцент кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, гарант освітньої програми;

Демянишина О. А., к.е.н., доцент, кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи, заступник директора з практики і стажувань студентів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Слатвінська Л. А., к. е. н., доцент, кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Давидюк В. М., директор Державного історико-архітектурного заповідника «Стара Умань», м. Умань, Черкаської обл.;

Попелюх Н. В., директор туристично-розважального комплексу «Хутір «Козацька Долина», с. Карбівка Добровеличківський район Кіровоградської обл.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи
Протокол № 13 від 16 травня 2023 року.

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

Протокол №9 від «25» травня 2023 р.

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-методичної ради університету

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик в професійній підготовці здобувачів вищої освіти

Практична підготовка здобувачів закладів вищої освіти здійснюється згідно із статтею 43 Закону України «Про вищу освіту» і є однією з форм організації освітнього процесу та обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм для всіх освітніх ступенів. Згідно з положенням «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р., практика є важливою та невід'ємною складовою освітнього процесу здобувачів вищої освіти, під час якої вони набувають практичних навичок підготовки фахівців та ознайомлюються із особливостями майбутньої професійної діяльності відповідно до різних освітніх ступенів.

Зміст, наступність та взаємозв'язок усіх видів практики визначає гарант освітньої програми в наскрізній програмі практики.

Наскрізна програма практик складається на підставі освітньо-професійної програми, Закону України «Про освіту» (прийнятий від 05.09.2017р.), «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України від 8 квітня 1993 р. №93», Положення «Про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (затвердженого на засіданні вченої ради 25 жовтня 2022 року, протокол №4), Положення «Про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (денної та заочної форм навчання) (затвердженого на засіданні вченої ради 26 січня 2021 року, протокол №10), Положення про дистанційне навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (затвердженого на засіданні вченої ради 25 червня 2019 року, протокол №16), Регламенту організації практики здобувачів вищої освіти Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти у дистанційному режимі (затвердженого на

засіданні вченої ради інституту 25 вересня 2020 року, протокол №2) та Завдань програм практик до умов реалізації дистанційного навчання (затвердженого на засіданні вченої ради інституту 15 лютого 2022 року, протокол №10).

Наскрізна програма практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 242 Туризм – це основний навчально-методичний документ, що визначає концептуальні засади практичної підготовки фахівця певного освітнього рівня відповідно до освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти, регламентує послідовність, тривалість різних видів практики відповідно до навчального плану, визначає мету, завдання та місце кожного виду практики у структурно-логічній схемі підготовки фахівця. Програми переглядаються та доопрацьовуються за участю роботодавців відповідної галузі не рідше, ніж один раз на п'ять років.

Види та обсяги практик визначаються освітніми програмами підготовки здобувачів вищої освіти та відображаються у навчальних планах і графіках освітнього процесу.

У навчальних планах наводиться перелік усіх видів практик, їх форми, тривалість та терміни проведення.

Основна мета наскрізної програми полягає у чіткому плануванні та регламентуванні всієї діяльності здобувачів вищої освіти і керівників практик протягом того періоду освітнього процесу, що проводиться на базі практики. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання здобувачів вищої освіти.

1. 2. Мета практичної підготовки

Метою практичної підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Туризм» є поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у ЗВО, підготовка до самостійної, пошукової роботи в галузі туризму; практична підготовка до

самостійної роботи на одній з відповідних посад зі спеціальності «Туризм і рекреація»; засвоєння практичних навиків роботи; оволодіння сучасними управлінськими технологіями, механізмами і формами організації управління у сфері туризму; проведення управлінського ситуаційного аналізу, визначення проблем менеджменту та впровадження розроблених рекомендацій і пропозицій в практичну діяльність досліджуваного підприємства; накопичення досвіду самостійної роботи згідно вибраного фаху; збір та опрацювання фактичного матеріалу для написання випускної кваліфікаційної роботи.

1.3. Завдання практичної підготовки

- адаптація теоретичних положень, методичного інструментарію сучасного менеджменту, викладеного в спеціальній навчальній літературі, передового досвіду управління підприємницькою діяльністю в сфері туризму до умов функціонування конкретного підприємства;
- проведення управлінського ситуаційного аналізу, визначення проблем менеджменту та впровадження розроблених рекомендацій і пропозицій в практичну діяльність досліджуваного підприємства;
- оволодіння сучасними управлінськими технологіями, механізмами і формами організації управління у сфері туризму;
- систематизації, закріплення та розширення практичних знань з менеджменту організацій і адміністрування за напрямом підготовки та професійним спрямуванням.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти

Програма передбачає планове, поетапне засвоєння студентами практичних професійних навичок і застосування у реальних умовах теоретичних знань, отриманих під час вивчення обов'язкових компонентів

підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Туризм» за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація».

Компетентності являють собою динамічне поєднання знань, умінь та навичок, розуміння та здатностей, які отримують здобувачі вищої освіти під час практичної підготовки.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетенції:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на

засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Навчальними планами підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Туризм» за спеціальністю 242 «Туризм» передбачаються наступні види практик (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

Види та терміни проходження практики здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Туризм» ОС «Туризм»

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредитів	Годин	Вид практики
денна	1	2	9	270	Виробнича практика (2 семестр)
заочна	1	2	9	270	Виробнича практика (2 семестр)

Тривалість практики регламентується відповідним графіком навчального процесу.

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Практика проводиться на базах практик, які відповідають вимогам практик.

Базами практик можуть бути відділи, структурні підрозділи, сучасні підприємства (організації, установи) туристичної галузі, що мають необхідну матеріальну базу та кваліфіковані кадри.

Місця і бази практики визначаються договорами, що укладаються університетом і підприємствами (організаціями), умовами контрактів, заявками підприємств, організацій, власним вибором місця практики здобувачем вищої освіти. За відсутності договору на проведення практики студент може проходити практику на підприємстві, якщо університетом буде отримано клопотання з проханням направити його саме на це підприємство в терміни практики.

При підготовці фахівців за цільовими договорами з підприємствами (організаціями), бази практики передбачаються в цих договорах. У тих випадках, коли підготовка фахівців здійснюється за заявами фізичних осіб, бази практики забезпечуються інститутом або цими особами, що визначаються умовами договору.

З базами практики університет завчасно укладає договори на її проведення за відповідною формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами та визначається на період конкретного виду практики або до п'яти років.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням з кафедрою технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи, адміністрацією інституту добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати на їх розгляд клопотання від бази практики за 2 тижні до початку проходження практики. Клопотання зберігаються до завершення навчального року у керівника практики по НН інституту економіки та бізнес-освіти.

Підприємства (організації, установи), які використовуються як бази практики, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальностям (предметним спеціальностям) освітнім програмам, за якими здійснюється підготовка фахівців у ЗВО;

- можливість кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства;
- можливість наступного працевлаштування випускників ЗВО (на загальних підставах при наявності вакансій);
- наявність житлового фонду (за необхідністю).

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Виробнича практика з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти проходить на першому курсі у 2 семестрі, 270 годин (9 кредитів).

Термін проведення: 6 тижнів.

Форма контролю: екзамен.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, групового керівника.

Навчально-методичне керівництво і проведення окремих видів практики, а також зв'язок із базами практик контролює гарант освітньої програми.

Керівниками практики призначаються фахівці з числа провідних викладачів кафедри.

Організаційні питання практики, її хід і підсумки періодично обговорюються на засіданнях кафедри.

У разі настання обставин, які унеможливають відвідування баз

практики, відповідно до рішення вченої ради інституту, наказу ректора, практика відбуваються дистанційно.

Дистанційна форма проведення практик під час обставин, які унеможливають відвідування закладів освіти та баз практик, проводиться шляхом взаємодії між суб'єктами дистанційного проходження практик (здобувачі вищої освіти, керівники від закладу вищої освіти, керівники від баз практик), під час якої учасники одночасно спілкуються за допомогою аудіо-, відео конференції та (або) можуть використовувати спеціальні електронні освітні ресурси (платформи, програмне забезпечення) для організації дистанційного виконання завдань програм практик та контролю за їх дотриманням через мережу Інтернет.

У рамках проходження практики в дистанційному режимі, офіційними є канали зв'язку зі студентами та керівниками практик: Viber, Google Meet, Zoom, Skype, електронна пошта, тощо.

Практична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в умовах, які унеможливають відвідування закладу освіти та баз практик, здійснюється відповідно до розроблених в інституті та розміщених на сайті Завдань програм практик до умов реалізації дистанційного навчання.

Груповий керівник:

- перед початком практики забезпечує необхідною документацією з практики керівників баз практик, здобувачів вищої освіти;
- проводить інструктаж з техніки безпеки і охорони праці та контролює умови праці здобувачів вищої освіти;
- повідомляє здобувачів вищої освіти про порядок звітності з практики;
- у перший день практики разом з адміністрацією від бази практики закріплює здобувачів вищої освіти за місцем проходження практики;
- проводить засідання з академічною групою здобувачів вищої освіти щодо питань організації і проведення практики;
- надає практикантам консультації щодо виконання програми

практики;

– бере участь у проведенні загального підсумку з практики; разом з керівником практики по інституту оцінює роботу здобувача вищої освіти;

– після завершення виробничої практики на основі звітів керівників від бази практики, аналізу документації, подану здобувачами вищої освіти, складає письмовий звіт про хід, результати практики із зауваженнями і пропозиціями щодо подальшого вдосконалення та організації її проведення завідувачу кафедри та керівнику практики інституту.

Перед початком практики здобувач вищої освіти має отримати на кафедрі направлення на практику та програму практики.

Безпосередніми керівниками практики від бази практики є їх працівники. Вони здійснюють методичне керівництво практикою відповідно до затвердженої програми.

Керівник від бази практики несе відповідальність за організацію роботи практикантів на своїй ділянці роботи, перевіряє зміст записів про виконану роботу, оцінює правильність та своєчасність її виконання. Протягом практики здобувачі працюють над складанням звіту та матеріалів практики. Після закінчення практики керівник від бази практики перевіряє правильність оформлення практикантом письмового звіту та матеріалів практики (теоретичну та практичну частину), складає відгук (при навчальній практиці) або характеристику (при виробничій практиці) на кожного практиканта щодо результатів практичного навчання за всіма розділами орієнтовного тематичного плану, відзначає творчі можливості, активність, ініціативу здобувача-практиканта.

Відгук та характеристика розглядається та затверджується керівником підприємства (установи, організації).

В обов'язки практиканта входить: дотримання дисципліни праці, техніки безпеки і розпорядку робочого дня, прийнятих в даній організації, виконання завдань, підготовленого і затвердженого керівниками від кафедри

і підприємства.

Здобувачі вищої освіти у період організації і проходження практики зобов'язані:

– за тиждень до початку практики прослухати лекцію з охорони життя і безпеки, виробничої гігієни та санітарії;

– до початку практики одержати від групового керівника практики консультації щодо оформлення необхідних документів;

– своєчасно прибути на базу практики; – у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

– вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

– у випадку відсутності або запізнення повідомляти про це групового керівника, пояснювати причину відсутності або запізнення, надавати необхідні документи, що засвідчують причину відсутності (довідку про хворобу тощо);

– відвідувати консультації, методичні наради, які проводить керівник з практики;

– у встановлений термін здавати звіт та матеріали практики.

Здобувачі вищої освіти мають право:

– звертатися до керівників практики університету, адміністрації баз практик з усіх питань, що виникають у процесі проходження здобувачами вищої освіти практики;

– користуватися матеріальною базою, кабінетами та навчально-методичним забезпеченням, використовувати технічну, інформаційно-методичну та іншу документацію, необхідну для виконання програми практики.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

На кафедрі технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи під час проходження практики здобувачами вищої освіти використовується система поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів та усєї програми практики.

Робота здобувачів вищої освіти контролюється керівниками практики від установи та кафедри.

Здобувачами вищої освіти упродовж трьох днів після закінчення практики подається на кафедру технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи для перевірки документація з практики, визначеною робочою програмою практики.

Загальна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це письмовий звіт, підписаний здобувачем вищої освіти та груповим керівником. Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними робочою програмою практики (індивідуальний план, відгук (навчальна практика), характеристика (виробнича практика) подається на перевірку груповому керівнику практики від університету.

Захист практики проходить перед спеціально призначеною комісією з двох-трьох осіб за участю викладача – керівника практики від інституту і, за можливості, від баз практики, викладачів кафедри. При дистанційному навчанні захист може відбуватися в режимі он-лайн.

Захист практики відбувається в формі короткої доповіді здобувача вищої освіти, керівника з наступним обговоренням комісії. Оцінювання практики здобувачів вищої освіти відбувається згідно шкали оцінювання ESTS. Оцінка за проходження практики здобувачів вищої освіти відбувається згідно критеріїв.

При оцінюванні результатів практики враховуються такі показники: мотивація здобувача, дисциплінованість і відповідальне ставлення до

виконання завдань практики; індивідуальні особливості здобувача – упевненість, урівноваженість, відкритість, готовність прийти на допомогу, комунікабельність, стиль спілкування, готовність до обговорення проблем, що виникають, до критичного самоаналізу власної діяльності, до сприйняття критики, толерантність; якість оформлення документації з практики, своєчасність здачі документації.

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Кількість балів
	прописом	цифрою	
A	Відмінно	5	90-100
B	Дуже добре	4	82-89
C	Добре	4	75-81
D	Посередньо	3	69-74
E	Задовільно	3	60-68
Fx	Незадовільно	2	35-59
F	Незадовільно	2	1-34

У цілому якісно виконаний звіт, матеріали практики та захист оцінюється максимумом 100 балами. Кількість балів знімається за порушення вимог.

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практики

90 – 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості,

байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках 10 роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

69 – 74 балів – D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60 – 68 балів – E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – FX («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні екзамену за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати

позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

0 – 34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні екзамену за практику.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми практик, подають витяг з трудової книжки (або ксерокопію трудової книжки, завірену керівником установи), довідку з місця роботи (якщо він працює за сумісництвом), характеристику та звіт.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом групового керівника після перевірки робочої документації. Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні рейтингу успішності здобувача вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних документів.

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з університету.

Матеріали практики зберігаються на кафедрі технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи до завершення навчального року, що визначено наскрізною програмою, а звіт здобувача вищої освіти – 3 роки.

Підсумки виробничої практики обговорюються на засіданнях кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах інституту.

VI. ЗМІСТ ПРАКТИК ЗА ВИДАМИ

6.1. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

6.1. 1. Мета практики

Метою виробничої практики є: поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у ЗВО, підготовка до самостійної, пошукової роботи в галузі туризму; практична підготовка до самостійної роботи на одній з відповідних посад зі спеціальності «Туризм і рекреація»; засвоєння практичних навиків роботи; оволодіння сучасними управлінськими технологіями, механізмами і формами організації управління у сфері туризму; проведення управлінського ситуаційного аналізу, визначення проблем менеджменту та впровадження розроблених рекомендацій і пропозицій в практичну діяльність досліджуваного підприємства; накопичення досвіду самостійної роботи згідно вибраного фаху; збір та опрацювання фактичного матеріалу для написання випускної кваліфікаційної роботи.

6.1.2. Завдання практики

Відповідно до мети визначено такі завдання практики:

- адаптація теоретичних положень, методичного інструментарію сучасного менеджменту, викладеного в спеціальній навчальній літературі, передового досвіду управління підприємницькою діяльністю в сфері туризму до умов функціонування конкретного підприємства;
- проведення управлінського ситуаційного аналізу, визначення проблем менеджменту та впровадження розроблених рекомендацій і пропозицій в практичну діяльність досліджуваного підприємства;
- оволодіння сучасними управлінськими технологіями, механізмами і формами організації управління у сфері туризму;

– систематизації, закріплення та розширення практичних знань з менеджменту організацій і адміністрування за напрямом підготовки та професійним спрямуванням.

6.1.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Виробнича практика є практикою професійного спрямування, а саме – основою уявлення про майбутню професію, вивчення професійних функцій майбутніх спеціалістів у сфері туризму.

Здобувачі вищої освіти в процесі проходження виробничої практики ознайомлюються з організаційною структурою, особливостями функціонування, нормативно-правовою базою, управлінською діяльністю, маркетинговою політикою підприємства туристичної індустрії.

Здобувачі вищої освіти, що проходять практику зобов'язані до початку практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; своєчасно прибути на базу практики; вивчити й суворо дотримуватися правил охорони праці й техніки безпеки; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, а також вказівки керівників від кафедри та від бази практики; заповнювати документацію щодо проходження практики на відповідному рівні та забезпечувати її доступність для перевірки в будь-який час; нести відповідальність за виконану роботу; своєчасно підготувати звіт про виконання програми практики.

Практика повинна проходити згідно з програмою та календарно-тематичним планом під керівництвом керівників від бази практики та університету. Робота повинна виконуватися здобувачем вищої освіти переважно самостійно. Кожну операцію потрібно прослідкувати від початку виникнення та до її завершення.

Перелік питань, необхідних для опрацювання здобувачем-практикантом, також орієнтовний розподіл часу визначається у тематичних

планах, що розробляються відповідно до особливостей діяльності окремої бази практики.

Екскурсії під час практики проводяться з метою надбання здобувачами вищої освіти найбільш повної уяви про базу практики, її структуру, взаємодію її окремих підрозділів, діючу систему управління. Кількість годин, що відводиться на заняття та екскурсії для здобувача, не повинна перевищувати шести годин на тиждень

6.1.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання завдань програми практики та індивідуального плану.

Здобувачами вищої освіти подається на кафедру технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики така документація: звіт здобувача про практику, підписаний здобувачем вищої освіти та груповим керівником; відгук про роботу здобувача вищої освіти завіряється керівником установи бази практики; матеріали практики (індивідуальний план), дослідження підприємства/установи/організації відповідно до орієнтовного тематичного плану).

6.1.5. Норми/Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики

Формою контролю виробничої практики є **екзамен**.

Система оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти з практики (максимальна кількість балів)

№ з/п	Найменування	Кількість балів
1. Звіт та матеріали практики – 80 балів		
1.1.	Оформлення звіту та матеріалів практики:	40 балів
1.1.1	Відповідність змісту звіту поставленим цілям і завданням, пропорційність структури звіту.	10
1.1.2	Правильність оформлення матеріалів практики (порядок розміщення, повнота, відсутність помилок)	15
1.1.3	Наявність та якість оформлення додатків та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам)	5
1.1.4	Правильність оформлення звіту та матеріалів практики (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність технічних помилок	10
1.2.	Вимоги до змісту матеріалів практики:	40 балів
1.2.1	Якість і глибина виконання поставлених завдань	15
1.2.2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу діяльності бази практики	20
1.2.3	Відгук про проходження практики	5
2	Захист матеріалів виробничої практики	20 балів
	Усього (максимальна кількість балів)	100

Таким чином, якість оформлення звіту та матеріалів практики оцінюється в діапазоні від 0 до 80 балів, а результати захисту практики – від 0 до 20 балів.